

Projekt założeń projektu ustawy o biegłych sądowych
(projekt z dnia 11 lipca 2013)

PROJEKT		OPINIA I UWAGI
Cel i zakres projektowanej ustawy oraz zasadnicze kwestie wymagające uregulowania	PROJEKTOWANE ZAŁOŻENIA	STOWARZYSZENIA RZECZOZNAWCÓW EKONOMICZNYCH
1	2	3
I. Cel projektowanej ustawy	1. Uregulowania problematyki biegłych sądowych w sposób zapewniający dostęp do wysoko kwalifikowanego korpusu ekspertów wpisanych na listy biegłych sądowych, które powinno wpłynąć na usprawnienie toku postępowań sądowych oraz przygotowawczych. 2. Uregulowanie zasad ustanawiania i weryfikacji "biegłych instytucjonalnych" oraz sprawowania nad nimi nadzoru.	bez uwag bez uwag
II. Zakres projektowanej ustawy	Projektowane rozwiązania stanowią próbę uregulowania w jednej ustawie kwestii funkcjonowania biegłych sądowych w tym tzw. "biegłych instytucjonalnych" z wyjątkiem zagadnień związanych z ich wynagrodzeniem oraz kosztami ekspertyz	bez uwag
III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania	Projektowana ustawa będzie obejmować uregulowanie statusu biegłych sądowych, określenie warunków nabywania, zawieszania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego sądowego, a także trybu nabywania i utraty statusu przez instytucje specjalistyczne, uprawnione do wydawania opinii.	bez uwag
III.1. Status biegłych sądowych	W zakresie statusu biegłego sądowego przewiduje się przyznanie ochrony prawnej, jaka przysługuje funkcjonariuszom publicznym. Jednakże ochrona ta będzie przysługiwała biegłemu wyłącznie podczas wykonywania czynności związanych z przygotowaniem opinii i będzie obejmowała działania biegłego związane z realizacją zlecenia organu procesowego. Projekt zakłada przyznanie prawa posługiwania się tytułem "biegłego sądowego" jedynie osobom wpisanym na listę biegłych sądowych. Posługiwanie się tytułem będzie dopuszczalne wyłącznie przy wykonywaniu czynności na zlecenie uprawnionego podmiotu <u>oraz w związku z podawaniem informacji o jego posiadaniu do informacji publicznej (np. na stronach internetowych, w notach biograficznych, życiorysowych).</u>	bez uwag
III.2. Warunki nabywania, zawieszania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego sądowego.	1. Posiadanie obywatelstwa polskiego lub jednego z państw członkowskich UE. 2. Znajomość języka polskiego 3. Pełna zdolność do czynności prawnych. 4. Posiadanie teoretycznych i praktycznych wiadomości specjalnych oraz trzyletniego doświadczenia w dziedzinie ustanowienia biegłym. 5. Brak orzeczonego zakazu wykonywania zawodu w dziedzinie, w jakiej dana osoba ma zostać ustanowiona biegłym. 6. Niekaralność za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. 7. Zagwarantowanie rękojmi należytego wykonywania funkcji biegłego. 8. Obowiązek ukończenia przez kandydata na biegłego szkolenia z zakresu przepisów dotyczących statusu biegłego oraz jego praw i obowiązków zorganizowanego przez prezesów sądów okręgowych. 9. Wprowadzenie instytucji zawieszania prawa do wykonywania czynności biegłego w przypadku prowadzenia przeciwko biegłemu sądowemu postępowania o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. 10. Przestankami umożliwiającymi zastosowanie instytucji zawieszania prawa do wykonywania czynności biegłego będą: 1) prowadzenie przeciwko biegłemu postępowania o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, 2) prowadzenie wobec biegłego postępowania dyscyplinarnego bądź w przedmiocie	

	<p>odpowiedzialności zawodowej, mogącego skutkować utratą uprawnień zawodowych,</p> <p>3) wszczęcie postępowania administracyjnego w przedmiocie skreślenia biegłego z listy biegłych,</p> <p>4) wniesienie przeciwko biegłemu, subsydiarnego aktu oskarżenia w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.</p> <p>11. Przesłankami skreślenia z listy biegłych będą:</p> <p>1) prośba biegłego</p> <p>2) utrata warunków ustanowienia biegłym albo stwierdzenie, że biegły w chwili ustanowienia warunkom tym nie odpowiadał i nadal nie odpowiada,</p> <p>3) inne ważne powody, w szczególności nienależyte wykonywanie czynności biegłego.</p>	<p>1-11 bez uwag</p>
<p>III.3. Tryb nabywania i utraty statusu biegłego sądowego.</p>	<p>1. Biegłych sądowych będzie ustanawiał prezes sądu okręgowego w drodze decyzji administracyjnej.</p> <p>2. Kadencja biegłego będzie trwać pięć lat z możliwością ponownego ustanowienia po jej upływie.</p> <p>3. Biegli będą ustanawiani dla poszczególnych gałęzi nauki, techniki, sztuki, rzemiosła oraz innych dziedzin.</p> <p>4. Prezesi sądów okręgowych zostaną zobligowani do zasięgnięcia opinii na temat kandydata na biegłego w zakresie jego doświadczenia zawodowego i kompetencji:</p> <p>1) we właściwych organach samorządu zawodowego (tak ustawowego, jak i dobrowolnego)</p> <p>2) w stowarzyszeniach zrzeszających osoby wykonujące określony zawód bądź działalność,</p> <p>3) w innych podmiotach sprawujących nadzór lub kontrolę, bądź mogących posiadać wiedzę niezbędną dla oceny kandydata</p> <p>5. Podmiot opiniujący kandydata na biegłego powinien mieć możliwość zapoznania się z dokumentami złożonymi przez niego w toku postępowania, a także w razie potrzeby wezwać kandydata do ich uzupełnienia bądź złożenia dodatkowych wyjaśnień w formie pisemnej lub ustnej.</p> <p>6. Opinia określona w punktach 4-5 winna służyć pomocą w dokonaniu oceny, czy dana osoba legitymuje się niekwestionowanymi kwalifikacjami, stanowiącymi warunek ustanawiania biegłym, a także czy daje gwarancję należytego wykonywania czynności biegłego.</p> <p>7. <u>Proponuje się również wyposażenie prezesa sądu okręgowego w uprawnienie do powoływania komisji (bądź indywidualnych ekspertów) w celu zaopiniowania przygotowania zawodowego kandydata na biegłego.</u></p> <p>Zastosowanie tego trybu byłoby uwarunkowane brakiem podmiotów, o których mowa w punktach 4-5, brakiem możliwości bądź odmową jej sporządzenia, ewentualnie także samą treścią opinii, która w ocenie prezesa sądu okręgowego nie rozstrzygałaby wątpliwości co do kwalifikacji osoby ubiegającej się o ustanowienie biegłym.</p> <p>8. Złożenie przyrzeczenia</p> <p>9. Zawiadamianie prezesa sądu okręgowego w każdym przypadku rażących uchybień</p> <p>10. Uproszczenie procedury w przypadku ustanawiania biegłych sądowych na kolejną kadencję.</p> <p>11. Prezes sądu okręgowego obligatoryjnie skreśli biegłego z listy biegłych sądowych w przypadku utraty warunków do pełnienia tej funkcji albo na prośbę biegłego, a także z powodu nienależytego wykonywania obowiązków.</p> <p>12. Minister Sprawiedliwości jako organ wyższego stopnia</p>	<p>1-3 bez uwag</p> <p>bez uwag bez uwag</p> <p>przez "inne podmioty" należy rozumieć również podmioty egzekwujące podatki oraz składki ubezpieczeń społecznych.</p> <p>bez uwag</p> <p>bez uwag</p> <p>Dopuszczenie możliwości powoływania komisji bądź indywidualnych ekspertów w celu zaopiniowania przygotowania zawodowego kandydata na biegłego doprowadzi do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) możliwości stosowania kryteriów pozamerytorycznych przy ocenie kwalifikacji kandydatów, 2) szybkiego przekazywania uprawnień prezesów sądów okręgowych w tym zakresie komisjom lub ekspertom, 3) stopniowego przekształcania się komisji opiniujących w komisje egzaminacyjne, co umożliwi regulację zawodu "biegłego sądowego", 4) szybkiego wzrostu kosztów funkcjonowania komisji opiniujących z powodu licznych (setki!) specjalizacji, 5) możliwości eliminacji kandydatów z bardzo dobrym przygotowaniem zawodowym z powodu niekompetencji członków komisji opiniującej, <u>którzy z reguły będą opiniować kandydatów o równoważnej wiedzy i umiejętnościach</u> <p><u>Propozycja:</u> <u>Wprowadzenie możliwości bezkosztowej rekomendacji przez co najmniej dwóch innych biegłych w danej specjalizacji</u></p> <p>bez uwag bez uwag bez uwag</p> <p>bez uwag bez uwag</p>

III.4. Biegli "ad hoc"	Możliwość powoływania biegłych "ad hoc" czyli osób posiadających wiedzę specjalistyczną, ale nieustanowionych biegłymi sądowymi.	bez uwag
III.5. Instytucje specjalistyczne	<p>Wprowadzenie dwóch kategorii podmiotów innych niż osoby fizyczne władnych wydawać opinie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Indywidualnie określone instytucje np. Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna oraz podmioty wskazane zbiorczo: zakłady medycyny sądowej, instytuty badawcze itp. Podmioty te byłyby uprawnione do sporządzania ekspertyz bez konieczności ubiegania się o wpis na listę. 2. Jednostki organizacyjne działające w dowolnej formie, dla których zostaną ustanowione wymogi warunkujące wpis na listę instytucji uprawnionych do opiniowania: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiadanie odpowiedniego potencjału kadrowego zatrudnionego na umowę o pracę bądź umowę cywilno-prawną (osoby spełniające kryteria pozwalające na ubieganie się statusu biegłego sądowego w dziedzinie, w której zamierza opiniować instytucja), 2) posiadanie właściwego zaplecza technicznego do czynności niezbędnych dla wykonania ekspertyzy, co byłoby weryfikowane przez komisję powołaną przez prezesa sądu okręgowego. 3. Pozostałe rozwiązania podobne jak w przypadku biegłych osób fizycznych 	<p>bez uwag</p> <p>bez uwag</p> <p>Możliwość powoływania komisji weryfikacyjnych w tym zakresie mogłaby doprowadzić do podobnych efektów jak wskazanych w punkcie III.3.7</p> <p><u>Propozycja:</u> <u>Wprowadzenie rekomendacji przez co najmniej dwóch innych biegłych w zakresie danej specjalizacji oraz wprowadzenie wymogu posiadania przez kandydującą jednostkę organizacyjną opinii na temat własnego zaplecza technicznego wydanej przez instytucje wskazane zbiorczo w ustawie</u></p> <p>bez uwag</p>
III.6. Inne niezbędne regulacje	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie centralnej elektronicznej listy biegłych. 2. Prowadzenie przez biegłych rejestrów wydawanych opinii. 	<p>bez uwag</p> <p>bez uwag</p>

Częstochowa, 26 sierpnia 2013

Małgorzata Gołębska

Romuald Tomczyk

Sekretarz Zarządu

Prezes Zarządu

Stowarzyszenia

Stowarzyszenia

Rzecznawców Ekonomicznych

Rzecznawców Ekonomicznych